

ZIJN OUDEREN DE DUPE VAN DE BESTRIJDING VAN DE JEUGDWERKLOOSHEID?

Henk Schipperheijn

COLUMN

De overheid wil dat we langer blijven werken. Maar intussen zitten vooral ouderen werkloos thuis. Hoe komt dat? Is het een gevolg van de jeugdwerkloosheid in de jaren zeventig en tachtig van de vorige eeuw? Vanaf 1975 werd de vervroegde uittreding (VUT) steeds vaker opgenomen in de cao's. Het was één van de manieren van het kabinet, werkgevers en werknemersorganisaties om de hoge jeugdwerkloosheid gestructureerd aan te pakken. Op zestigjarige leeftijd kon je in die tijd van de VUT gaan genieten; de regeling ging dan naadloos over in je pensioen. Gevolgen voor je inkomen had het nauwelijks. Waarom zou je daar dan tegen zijn? Ouderen maakten er, begrijpelijk, massaal gebruik van. Organisaties en bedrijven kregen de kans te verjongen en goedkoper te gaan werken. De vrijwilligersorganisaties kregen opeens de beschikking over vele vitale krachten. Iedereen blij.

Tegelijkertijd verdween hierdoor de oudere werknemer achter de coulissen van de arbeidsmarkt. En eigenlijk is deze groep niet meer uit die hoek vandaan gekomen. Ook niet nadat de VUT in het begin van deze eeuw werd omgezet in het prepensioen. Welke maatregel het kabinet Balkenende ook nam om de arbeidsparticipatie van ouderen te verhogen, het haalde weinig uit. Bedrijven leken geen zin te hebben om ouderen aan te nemen. En nog steeds niet. Ze denken dat de oudere werknemer lastig is, vaak ziek en ook nog eens duur.

Ook het verhogen van de AOW-leeftijd helpt nauwelijks tegen de ouderenwerkloosheid. Intussen versterkt de overheid 'vrolijk' het foutieve beeld van de senior werknemer. Zodra je een bepaalde leeftijd bereikt, komt bijvoorbeeld de vraag of er rekening moet worden gehouden met 'rollatorgebruik'. Ook menige HR-afdeling lijkt zich sinds de jaren tachtig

nauwelijks bezig te houden met ouderen: 'Daar hoef je niet in te investeren, die stoppen toch binnenkort', is de overheersende gedachte.

Die jarenlange desinteresse in de oudere werknemer zorgt ervoor dat een hele groep waardevolle mensen werkloos langs de kant staat. Niemand heeft hier voordeel van; de werkgevers niet en de ouderen zeer zeker niet. Zij voelen zich afgedankt door de samenleving. De overheid pleit intussen voor een participatiemaatschappij, maar regels maken het haast onmogelijk voor ouderen om vrijwilligerswerk te doen.

Ouderen hebben meer (levens)ervaring en kunnen daardoor vaak beter en efficiënter werken. Bovendien zijn ze niet vaker ziek dan jongeren. Waarom hen dan categorisch bestempelen als onbruikbaar voor de arbeidsmarkt?

Het wordt hoog tijd dat werkgevers en de overheid hun perceptie van ouderen bijstellen. Het wordt hoog tijd dat afdelingen HR eindelijk lef tonen en gaan investeren in ouderen. De crisis van de jaren zeventig-tachtig ligt inmiddels ver achter ons. Voor de jongeren is het probleem opgelost. Het is tijd voor een omslag in het denken. Nu zijn de ouderen aan de beurt.

Henk Schipperheijn (henk@greyworks.eu) is journalist, documentairemaker en partner van mediaproductiebedrijf GreyWorks, en zet zich nu in voor de positie van ouderen op de arbeidsmarkt.

Zelf een column schrijven? Deze column wisselt per nummer van auteur. Mail naar hoofdredactie@hmr.nl